

EL BALL DE LA VIUDA JUDIT

Jordi Morant i Clanxet

L'episodi bíblic del *Ball de la viuda Judit*, posat en forma representable com a ball popular, està contingut en un manuscrit escrit en tinta sobre paper i és propietat de l'autor d'aquest article, que n'ha fet la transcripció passada a ordinador. En l'edició hi han col·laborat el músic Àngel Vallverdú i Rom de Vinyols i els Arcs en la transcripció de la partitura musical i Antoni Roca i Peninat de Tarragona en la reproducció de les il·lustracions, a ambdós els donem les gràcies pel seu ajut. El llibret és anònim; l'obra es va representar per última vegada a la plaça de l'Església de La Pobla de Montornès l'any 1911.

UN EPISODI BÍBLIC I POPULAR

Al butlletí "Montornès" de l'Associació "Amics de Montornès" que s'editava, nosaltres evocàrem en el número corresponent a octubre-novembre de 1980, en un article que duu el títol *Ball de la viuda Judit*, el que representà aquell gran espectacle bíblic en els annals del nostre poble, malgrat les barreres de la societat, hi dèiem:

"Moltes vegades, en parlar de coses pretèrites del poble, ha sortit a la conversa el *Ball de la viuda Judit* que es representà a la plaça de l'Església per la Festa Major.

No sabem quan s'iniciaren les representacions d'aquest episodi bíblic, però creiem que no és més reulat dels primers anys de la segona meitat del segle XIX. Ho justifica, també, el fet d'haver-se representat en castellà, doncs en aquella època el català estava vetat per oposicions del govern. Una tia nostra procedent de cal Rovira que actualment té 93 anys, ens recordà temps enrere que a casa seva es comentava que la lletra era original d'un vell Rovira, però aquest detall no l'hem pogut comprovar.

A darrers de segle XIX o primers anys del segle XX el que feia de general Holofernes, va ser un de cal Solé, de "cal Xoret" al carrer Major. Segons hem recollit de varies persones, un grup d'amics que organitzaven gresques al poble, entre les quals hi havia un seu cunyat¹, volgueren desbaratar la festa, motiu pel qual l'invitaren a beure a Torredembarra posant-li a la beguda o al menjar, un producte tòxic per indisposar-lo, però l'excessiva quantitat li produí la mort als pocs dies². A correuita, i per orgull de poble, calia un substitut i ho fou Josep Parera i Constantí, un home culte i de fàcil memòria que aprengué en un sol dia el seu paper, a aquest Parera se l'anomenà "L'Americano", doncs es casà amb una filla de cal Rovira, visqué molts anys a l'Argentina. En quant el "Xoret" tenia una veu tan clara i potent que se sentia des de cal "Xeco", el qual després anà a Clarà.

El ball presentava un clar aire teatral, i se celebrava, segons alguns, cada cinc anys i la darrera vegada s'oferí el 1.911. Aquell any, els protagonistes foren: el "Pubill Mercader", Joan Coll Tutusaus, en Holofernes i Maria Ivern Romeu, en la vídua Judit. El presentador de l'espectacle va ser Joan Solé "Joanet de la Peuleta", que anava vestit a l'època del segle XVII com de sacerdot o prohóm, el qual explicava al públic les distintes escenes.

Aquell any, com era el costum, s'aixecà la tarima tocant a la rectoria. Hi havia uns cortinatges i com una tenda de campanya i els actors pujaven per unes escaletes situades a cada costat. La representació se celebrà el mateix dia de la festa major, i tenia tot el caràcter d'un "Auto sacramental popular". Els personatges anaven abillats a l'època bíblica i el vestuari era llogat a una casa especialitzada. Amb data 30 de juliol, s'establí un acord entre tots els components amb el vist i plau de l'alcalde; el document que es conserva a l'arxiu municipal del poble diu:

"Ball de la vídua judit. Convenio entre el Exmo. Ayuntamiento de la Pobra de Montornès y varios particulares de la misma localidad, mediante el qual se comprometen á celebrar el Ball de la Viuda Judit, bajo los pactos siguientes:

I. "Toda persona que se suscriba para trabajar en esta representación no podrá dejar su papel sin causa justificada.

II. El que sin poder alegar causa alguna no quisiere trabajar una vez firmado quedará detenido ó arrestado durante los tres días de Fiesta Mayor y pagará en concepto de indemnización a la comisión del ball la cantidad de veinticinco pesetas.

Y para que conste firmamos todos los interesados en Pobra de Montornès a 30 de julio de 1911".

El document el signen: Joan Mateu, Alcalde, Josep Fortuny, Pere Recasens, Joan Calaf, Antoni Fortuny, Domingo Solé, Pere Biosca, Climent Parera, Aleix Gibert, Agustí Andreu, Isidre Rovira, Salvador

1. Ometem assenyalar el familiar.

2. Malgrat les tendències que existien al poble, no va ser per motivació política.

Ball de la Viuda

Judit.

Convenio entre el Excmo Ayuntamiento de Poble de Montornès y varios particulares de la misma localidad, mediante el cual se comprometen a celebrar el Ball de la Viuda bajo los pactos siguientes:

I: Cada persona que se suscriba para trabajar en esta representación no podrá dejar su papel sin causa justificada.

II: El que sin poder alegar causa alguna no quiere trabajar una vez firmado quedará detenido o arrestado durante los dos días de la Fiesta Mayor y pagará en concepto de indemnización a la Comisión del Ball la cantidad de veinticinco pesetas.

Y para que conste lo firmamos todos los interesados, en Poble de Montornès a 30 de Julio de 1911

El alcalde *José Antón*
Juan Mateu

Juan Calas *Antonio Antón*

Domingo Solé	Juan Solé y Rovira
Pedro Biscar	Juan María Libert
Eleuterio Barera	Juan Solé Porta
Alejo Gibert	Pedro Gibert
Agustín Andue	Jose Rovira
José Rovira	Luis Balle
Juan Baray	Jose Ramon Zell
Jose Gibert	Juan Miqueladó
Salvador Barera	Pedro Palau
Pablo Estévez	La maza ca presens Baray
Jose Comas	Palmi Estorné y Jose Tortuny
Joaquín Fortuny	7 per mi
Jaime Fortuny	Jose Barera
Pedro Cabré	
Francisco Guinard	

Document original de 1911 amb les signatures dels integrants homes, del Ball de la Vidua Judit, del nostre arxiu.

Parera, Pau Mateu, Josep Tomàs, Joaquim Fortuny, Jaume Fortuny, Ricart Cabré, Francesc Guinovart, Joan Solé i Rovira, Joan Mañé i Gibert, Joan Solé i Porta, Pere Gibert, Josep Rovira, Lluís Vallbé, Josep Jansà i Tell, Juan Mercadé, Pere Palau, Llorenç Curull ?, Jaume Alomà, Josep Fortuny i Josep Parera.³

Els assaigs tingueren lloc al magatzem de cal Pujol del carrer de Sant Antoni i un dels capdavanters va ser l'Isidre Mercadé, el vell "Pacharinu". El dia de la representació els personatges es vestiren a cal Miracle, del carrer d'Eusebi Mercader, i d'allí sortiren precedits per una orquestrina de Valls, llogada per aquesta finalitat, obria la marxa i acompanyava alguns dels moviments de la funció. S'organitzaren dues representacions, una per la tarda i una altra per la nit, però aquesta va ser més espectacular per la il·luminació especial a base d'acetil·lè, hidrocarbur d'una flama molt brillant.

Certament hi ha hagut amb el temps varies temptatives per poder-lo representar fins i tot en català, possiblement el 1918 o 1919, doncs al nostre arxiu guardem d'aquella època, l'original en llengua vernacle. Uns anys després, el 1925, tingué molt d'interès per tal representació el mestre d'escola Francisco Álvarez Gallego, però no ho aconseguí.

Quan en tants pobles es reviu, festes, representacions i balls antics, que un dia foren populars? no seria possible en el nostre, portar a terme la reposició del *Ball de la viuda Judit*?

El ball naturalment, representa l'orgull dels assiris que acabà amb la decapitació del malvat Holofernes, per part de la bella Judit, que cercà la seva amistat amb el plaer i el vi i amb la decapitació consegüent".

ALTRES ANOTACIONS IMPORTANTS

És, doncs, una bella peça teatral, creiem setcentista catalana que teníem inèdita fins ara. L'obra entranya les seves dificultats, honora el seu autor, i és un ric patrimoni cultural que tenim a La Pobla de Monternès. En aquell breu estudi poblenc, (1980) dèiem el contrari, no l'havíem aprofundit tal com ara hem fet.

A més de l'esmentat llibret que oferim, hem localitzat una còpia en poder de Josep Mª Santamaria i Puig, com també se'n va fer una altra còpia, aquesta dipositada a la parròquia, i que trobà l'antic rector Mn. Josep Dalmau i Pasqual.

Quan transcrivíem la lletra del cor d'àngels ens va sorprendre el fet que constés la població segarrenca del Tallat. Coneixem els germans Company, residents a Tarragona i descendents a Rocallaura.

3. En la relació, segons les dades recollides, no signen el document les quatre dones que intervenien, ni Joan Coll, ni l'Isidre Mercadé, uns dels capdavanters de les representacions.

A una de les noies germanes li preguntàrem si sabia que al Tallat s'havia representat mai el ball que ens ocupa, la resposta va ser afirmativa, antigament s'havia representat feia molts anys, potser l'any 1916. Existeix aquest record, per la raó que hi ha una fotografia del conjunt dels actors que van fer la representació i que els germans Company amablement ens van fer arribar, oferint-la als nostres lectors en autèntica primícia, i a manca d'un altre document gràfic.

A la meua pregunta si podia ser o no el mateix ball, no sabé contestar, per no haver-hi ningú viu dels que hi havien intervingut.

De fet aquest ball parlat o representació popular escènica, amb tots els ingredients de gosadia, suspens, bona mètrica general i que el creiem estructuralment ben fet, no és una peça eminent, però té la gran essència del temor de Déu, en una època que ens transporta abans de Crist, pel que l'hem de concebre amb l'estilisme popular de més de 2000 anys. Hem respectat totalment el text amb la grafia antiga, plena d'encant i alhora és entenedora per a tothom. No sabem qui va escriure el text, ens inclinem que fos un poeta. Qui sap! algun sacerdot que regentaria un dia, les parròquies del Tallat i després o abans a La Pobla de Montornès?. La nostra vella estima per La Pobla, potser ens traïx, perquè el folclorista Joan Amades també ens el fa arribar més enllà. Per amenitzar la representació i no ser tant monòtona, l'autor va incloure

La fotografia pertany a 1916?. El portal és el de l'església de Rocallaura on representaren *La Viuda Judit* els habitants de la població. Hi ha les quatre dones de La Pobla que hi intervingueren. No existeix cap supervivent. Fotografia cedida pels germans Company, ara residents de Tarragona.

uns moviments d'airesos marxes, i només cap el final, consta lletra expressa en els cors dels àngels, dominant les quartetes.

Vam fer ena nova gestió, prop de l'Arxiu Històric Arxidoquesà. Consultàrem algunes caixes de documentació parroquial de La Pobla de Montornès, susceptibles de trobar quelcom. La data de 1911. Trobarem sí, però res de l'episodi bíblic que buscàvem. El 1910, marxa de rector Mn. Enric Claverol. Però l'any 1911, en el següent, consta com a nou regent Mn. Antic Gispert. Els canvis els trobem al "Llibre de la Confraria del Sant Crist" als estats de comptes. Capsa núm. 25. El fet ens fa pensar que l'esdeveniment seria promogut pel propi Ajuntament, i més quan tenim un document implicant el municipi.

Finalment hem consultat el doctor Joan Prat, antropòleg de la Universitat Rovira i Virgili igualment amb resultat negatiu.

Al volum IV del *Costumari Català* de Joan Amades, del curs de l'any pàg. 802- 804, trobem una àmplia referència del *Ball de la vídua Judith* que s'havia ballat a la vila de Gràcia, en una versió distinta de la que donen a conèixer. Sortí d'un llibre de música per a orgue de La Geltrú de Mn. Magí Sans, força distinta de la que oferim de l'avi Clanxet.

AGOST. DIA 15 803

Pl. 104. d

Personatges i melodia del ball de la Vídua Judith, del barri barcelonès de Gràcia.
Recollit per l'autor. Transcripció musical del mestre J. Tomsó.

Una melodia que correspon a *La Vídua Judith* amb els tres personatges centrals.
Costumari Català, de Joan Amades Vol. IV. 15 d'agost. Barcelona, 1983.

Així escriu Amades: “També s’havia representat el *Ball de la Vidua Judith*; una versió diferent de la pròpia del Camp de Tarragona i del Penedès. Començava amb un gran parlament d’Holofernes. Al cap de les dues rengleres els figurants posaven un arbre sostingut per un bastaix i al qual lligaven Aquior. Es simulava una batalla; es simulaven amb picament i creuament d’espases, encarades les dues fileres, amb Holofernes al cap que els capinetejava i enardia en la brega. Mentre un cor d’àngels cantava, sortia Judith tota mudada i parlava amb el cabdill, el qual conquistava. Es passejaven de bracet, figuraven la boda i un gran àpat, després del qual tots queien adormits. Els àngels, per no ésser vistos, cantaven des de la darrera fila dels que simulaven ésser jueus. A un cap dels angles plantaren una tenda, dins la qual entrava Judith i en sortia amb la testa del cabdill a la mà, figurada per un cap de fusta. El governador i els sacerdots l’anaven a rebre tot cantant i enmig de grans repics de timbal. Figuraven una battussa. Es copejaven amb les espases i, en un senyal convingut, tota la colla queia vençuda. Alabada amb un parlament de la Viuda Judith, que sortia triomfant acompanyada de la seva serventa”.

Una altra versió diferenciada s’havia representat a l’antiga vila de Sants.

Hem respectat fidelment el manuscrit tal qual es va escriure. Existeix un tetx a part en uns fulls solts, que tot sembla indicar que la presentació i el cor de diables era la mateixa pels dos llocs, tan allunyats.

La nostra tia Victòria Clanxet i Rovira, en una tarja postal, abillada en un dels personatges femenins de la vídua Judit , a la Poble de Montornès.

TRANSCRIPCIÓ DEL TEXT DE LA VIUDA JUDIT

Disposició

Les taules se procurarà que siguin llargues perquè sens destorb puguin actuar a un extrem els hebreus, i a l'altre els assiris. Al mig i en el fons, arrimades a la paret, podran estar asentades les dones fins que hagin de parlar. A la dreta hi haurà els hebreus de Betulia: sentats en cadires i tinguent una taula davant com si estessin en disposició de deliberar, estaràn el Governador, Sacerdot 1e., Sacerdot 2on, no axecantse sino quant hagin de parlar o d'anar a casa de Judit: els demés formant semicircle de cara al public. A l'esquerra hi haurà els assiris formant tots semicircle menys Holofernes que pasejarà sempre per davant d'ells amunt i avall de les taules. Aquior, en la primera Jornada formarà amb els assiris: la segona, lligat al arbre i les restans amb els hebreus. El Paisà, les tres primeres Jornades formarà amb els assiris; les restants amb els hebreus. Al mig de les taules hi haurà un pal figurant el tronc d'un arbre. Hi haurà també una taula que servirà per escriurer Holofernes i per a el sopar. Al extrem esquerra hi haurà un reconté tapat que figurarà la tenda de campanya de Holofernes ahont portarán al llit i serà decapitat.

Època.- Uns 145 Anys a. C.

ELS PERSONATGES DE L'EPISODI:

Judit, Adelaida, Amèllia, Salomé,

Hebreus	Assiris
Governador	Holofernes
Sacerdot 1er	Bagao
Sacerdot 2on.	General 1er.
General	General 2on.
Comandant	Aquior
Soldat 1er.	Caporal de guàrdia
Soldat 2on.	Centenella
Ciudadà 1er.	Paisà
Ciudadà 2on.	Capità
Cor d'àngels.	8 soldats

Presentació

(abans de comensar el Ball s'avansa un poc un sacerdot i diu:

Sacerdot

Per honrar a Nostra Senyora
Verge Santa del Tallat,
aquí'ns havem congregat
gojosos, en aquesta hora.

I serà nostre dalit
exposar en tendre complanta,
una historia que'ns encanta:
l'heroisme de Judit.

Tot Israel se trobava
amenassat pels assiris
serien cruels els martiris
si aquell infiel triumfava.

Betulia, gran fortalesa
havia de sucumbí.
inútil era resistir,
en va, la mes gran proesa.

Mes s'axeca valerosa
una viuda en nom de Deu
i obeint del Cel la veu
fa una gesta portentosa.

Amb bravura sens igual
de Holofernes talla'l cap
deixant desorganizat
son exercit colossal.

¿No es Judit de Maria
figura molt esplendent,
que trepitjant la serpent
destrueix l'infernai guia?

Doncs, per aixó hem escullit
aquest epissodi Biblic,
i prompte anem a fer public
lo gran valor de Judit;
que al derrotar aquell dia
a Nabucodonossor,
va així assegurá la sort
del gran poble d'Israel;
com ens assegura el Cel
la protecció de Maria.

Jornada 1ª

Holofernes. (*Amb tó energic*)

Jo soc del Rei d'Assiria, capdill dels seus exercits, - davant de ma esposa, que arreu sembra dissort, - van caient tots els pobles, después de esforços atletics, - i postrat regoneixen a Nabucodonossor.

Tremolen a ma empenta, així el cel com la terra; - trontollen com canalla els homes mes valents; - i no hi ha qui pretengui amb mi acceptar guerra, - que'ls regnes que domino ja's conten boi a cents.

Comensant per la Media, la Persia i l'Egipte, - el Liban i'l Carmelo, lo mateix que Galaat, - les terres que'l mar banya, l'alterosa montanya, - lo meu valent exercit, tot ho ha conquistat.

Mes are aquí hi ha un regne, lo regne d'Israel, - que amb orgull sens mida ne vol plantarme cara: - si sabies, oh poble! La ma que t'aclapara, no voldries la guerra que't farà beurer fel. - ¡Israel! ¡obra les portes! Encara hi ets a temps:- si permets que jo empunyi la espasa amb só de guerra, - tos pobles, tos villatges, tos guerrers orgullosos, tes dones, la mainada, - tot destruiré ensemps.

(Cambiant la veu i dirigintse als Generals)

Generals del meu exercit,
veniu prompte aquí a Conçell,
a exposar el mode tetric de
abatre al poble jueu.

General 1e.

¡Oh valerós Holofernes!
Acudo al teu manament,
i vaig a exposar desseguida
lo que fá al meu intent.

Los hebreus tenen tancada
de Betulia la ciutat,

creient no serà guanyada
per gran que sigui'l combat.

Mes, si vencessem Betulia
amb nostres valents soldats,
entregarien les armes
de tot Judea els regnats.

Així doncs, envers Betulia
l'esforç hem de dirigir,
i un cop guanyada la plaça,
la guerra ja tindrà fi.

Holofernes.

Be t'espliques, General.
Veig que'ls coneixes la plaça,
si'm fan agafá l'estaca,
Betulia ho pasará mal.

Parla tu, fill de Moab; (*al General 2º*)
exposa'l que tens al pap.

General 2on.

Los hebreus son gent sagaç,
sos forts ne son les montanyes,
i amagats en ses entranyes
vigilen sempre tot pas.

Crec que arribar a Betulia
moltes morts ens costará;
pero hi ha un modo mes plá
de conseguir la victòria.

Abasteixen la ciutat
mines abundants i fresques,
tancant les mines aquestes
ja hauriem triumfat.

Llavors morintse de set
vindrán demanant clemencia:
fora aquesta bona ciencia
de guanyar sense cap tret.

Holofernes.

M'ha deixat molt encantat
ta idea soberana;
trencarem de bona gana
les aigües de la ciutat.

A veurer tu, fill d'Amón (*a Aquior*)
parla, que ara't toca el torn.

Aquior.

Poderós, gran General,
haver de parlar'm sab mal.

Jo no puc repicar a gloria
parlant del poble hebreu,
perque sé bé que son Deu
els dona sempre victòria.

Son una gent singular:
adoran amb devoció,
portan la vida exemplar

I'l seu Deu els protegeix,
a favor d'ells fa miracles;
he presenciat espectacles
que tot lo mon aplaudeix.

Estant en la esclavitut
al territori de Egipte,
los salvá del entredicte
sols per sa propia virtut.

Prou Faraó'ls perseguí,
pero al traspassar el mar Roig,
no va tindre pas cap goig
puig lá mar se'l engolí.

Quaranta anys pel camí estaren,
allí els doná menjá,
enviantlos hi'l magná,
fins que a sa terra entraren.

Als filisteus han vençut,
igual als gabaonites,
i tots els que'ls posen fites
ja poden dir que han perdut.

També vos, gran general,
si contra ells voleu fer guerra
haureu de veurer per terra
vostre poder sens igual.

Holofernes

Traidor, vil i sense llei;
com t'atreveixes, malvat,
a negar la potestat
de mes armes i mon rei?

Pagarás ta gosadia,
i per escarment millor,
vull martirisarte jo
a la plaça de Betulia.

Aquior

Mes temo al Deu Jehová,
que es lo del poble jueu,
que no pas lo furor teu;
car ton enuig va serà

General 1e.

Tanca la boca, deslleal,
¿Com vols defensá als jueus
que son els contraris teus
i causen tot nostre mal?

General 2on.

Per cobart la mort mereixes:
Veig que davant l'enemic,
tremoles com fredolic,
i de combatre't desdeixes.

Holofernes

¡Hola! Soldats de mon seguici
lligueume be aquest traïdor

*(Caporal i centinella s'acosten
i'l lliguen)*

es lo general Aquior
que sofrirá cruel suplici.

Porteulo prop de Betulia
i a la vista d'Israel
deixeulo sense recel
perque l'enemic se'l duguia.

I quan prompte triumfants
entrarem dins de la plaça,
veurá la perversa raça
com se venjen els titans.
*(Se l'emporten i al arribar al
tronc diuen)*

Caporal

Arrimat en aquest arbre,
sino't dono un cop de sabre.

Centinella

L'hi faig un nuset exprés,
no fos cas que s'escapés.
(Lo van lligant)

Ara així podrás cridá
a veurer si'ls hebreus venen,
te deslligen i t'emprenen
cap a Betulia a menjá.

Centinella

Per traïdor i contra llei
aixi't veus, gran general
ara guardat de tot mal,
ja que has renegat del rei.

Caporal

Que't guardi el Deu d'Israel,
ja que dius que sepre es fiel.
*(Se'n tornen al seu lloc quedant
Aquior lligat al arbre.)*

(La música toca una marxa militar. Sempre que's toqui marxa, els hebreus girarán en rodona davant del Governador i Sacerdots, marcant el pas al compàs de la música: els Assiris, també girarán en la mateixa forma dextant al mig Holofernes, que marcarà'l pas sense moures del lloc.)

Jornada 2ª

(El Governador, dret, parla als hebreus quins escolten amb atenció)

Governador

Bons ciutadans de Betulia:
aquí vos he reunit,
per exposaus tot seguit,
lo que'ns causa gran penuria.

Un poderós rei infiel
ens ha declarada guerra;
per on passa tot ho aterra,
sens reparo i sens recel.

El gran rei de Assiria,
el cruel Nabucodonossor,
qui'ns porta aquesta dissort,
i'ns lleva tota alegria.

El sacerdot Eliakim,
que te'l gran Pontificat,
per cartas ha encarregat
que com braus ens ressim.

Emprenem la guerra santa,
peleëm en nom de Deu,
que al qui fa tot lo que deu
l'ira del tirá no espanta.

Sacerdot Ié.

La nostra missió sagrada
es pregar sempre al bon Deu
que ajudi al poble seu
en la lluita despiadada.

Vosaltres, valents soldats,
generals i capitans,
peleëu com a germans,
tots a una, tots plegats;
mentres que los sacerdots,
vells, canalla i pies dones,

resarem a totes hores
perque Deu ens salvi a tots.

Sacerdot 2on.

No tant sols oracions,
dejunis i penitencia,
per obtindre la clemencia
i altres altíssims dons.

Així de nit com de dia
postrats davant del Altar,
no'ns cansarem de pregá
com qui molt en Deu confia.

Mentres duri la cruel guerra
i Holofernes ens sitiï,
postrats de genolls en terra
esperarem vostre auxili
(dirigintse al cel.)

Governador

Veyeu com la gent de zel
a Deu estarà pregant,
mentres valtres peleant
pel gran poble d'Israel.

General hebreu.

Vinguent l'auxili de Deu,
la guerra mai ens espanta
veureu com a tots encanta
lo soldat del poble hebreu.
¡Comandant d'aquesta plaça!
ja has sentit lo gros perill,
portat com valent capdill
i resisteix la amenaça.

Tot seguit pren precaucions,
dona les ordres ben dignes,
que's compleixin les consignes
i no faltin monicions.

Comandant.

A l'ordre, mon general,
no temeu per nostres armes,
ja veureu les grans hassanyes
d'aquest exercit real.

I no'ns podrán seduí,
i molt menos conquistá,
puig se sab ben defensá
lo poble del Sinaí.

Enviarem guardians
a tots els colls de les serres;
avans d'entrar a nostres terres,
hauran de vesar la sang.

(Toquen marxa)

*(Dos soldats s'asseuen a terra donant
l'espalla a Aquior)*

Soldat 1e.

Aquí está ens han manat,
per vigilá aquest costat.

Soldat 2on.

Ja estarem ben descansats
tot lo dia aquí assentats.

Soldat 1e.

A no sé qu'aquell bergant,
vulgui donans un espant.

Soldat 2on.

¿Vols dir aquells de la Assiria?
¡mira que'm fan molta tirria!

Soldat 1e.

No sé qui'ls ha fet vení
a mourer tinya a'n aquí.

Soldat 2on.

Potser se n'iran calents,
encara que siguin valents

Soldat 1e.

Diuen que son tants i tants
i que semblen uns gegants.

Soldat 2on.

Per molt grans que tots ells siguin,
no crec que d'Israel riguin.

Soldat 1e.

Jo, sols amb aquest puny clós,
al menos ne mato dos.

Soldat 2on.

No't dic res del meu coratge
Quant prenc un poc de ventatge.

Soldat 1e.

¡Vaja! que en nostres empiris
no hi podrán res els assiris.

Soldat 2on.

Ni Lofernes, ni Quior,
ni Nabucodonssor.

Aquior

(Desde l'arbre aón est lligat i amb veu llastimosa)

¡Oh gran Deu d'Israel!
protegiu a qui os invoca,
que no surti de ma boca
cap mot que no sigui fiel.

Ja veieu com m'han deixat,
per sortir en vostra defensa;

mes vostra vondat mai llessa
a aquell que os ha defensat.

No permeteu que jo mori
abandonat en eix lloc,
feu que recobri la sort
de no sucumbí al cruel odi.

Que pugui arribar a temps
per dir als veïns de Betulia
los plans qu'aquell tirá duguia
per perdrels tots al ensemps.

En vostres mans paternals
poso la meva esperança,
alenteu ma confiança,
i lliureume de tants mals.

*(Els soldats durant la precedent relació
han escoltat admirats i allabores se-
gueixen)*

Soldat 1e.

Sembla que sento un gran plany
de llástima i compassió:
no será pas un traïdor
que'ns vulgui extendre un parany.

Soldat 2on.

Mira, allí's veu un home
en un tronc d'arbre lligat:

veiem qui es que l'ha posat
en tal estat que acarona.

Aquior

¡Oh soldats israelites!
acosteuvos sens temor,
que soc jo un tal Aquior
i general de Ammonites.

Per defensar vostra llei
me veieu així lligat,
i de mort amenaçat
per Holofernes lo cruel.

Soldat 1é.

Es precís que'l deslliguem
i'l portem al Comandant.

Soldat 2on.

Mes val du'l al General
i que'l cas li expliquem.

*(Lo deslliguem i'l presenten al Co-
mandant)*

Soldat 1e.

A l'ordre, mon Comandant,
hem trobat un hom lligat
que diu que allí l'han portat
els soldats d'aquell bergant.

Soldat 2on.

I diu que ell es General,
i notícies pot donar,
que'ns ha de fer triumfar
de l'exercit imperial.

Comandant.

Estant celebrant Consell
los capdills de la Ciutat,
i quant hagin acabat
li portarem també a ell.

(Se dirigeix al Consell)

Senyors; hi ha dos soldats
que porten un hom lligat.

General.

Que entrin aquí aviat,
i sabrem les novetats

Comandant.

(Als soldats)

Porteulo a la presidència.
perque parli sens temença

(Els soldats al arribar davant del
Consell saluden militarment;
Aquior fa gran reverència i'l co-
mandant interposantse al mig diu:)

Comandant.

Devant del Consell soberá
me plau portar un presoner

que'ls soldats que he colocat
han trobat lligat i prés.

Governador.

¿Qui sou vos que aquí os trobeu?

Aquior.

So'l general Aquior.

Governador.

I sou aquí per traidor?

Aquior

No; per adorar a vostre Deu.

Governador.

Espliqueuvos si vos plau,
que aixó molt ens interessa.
Espliqueuvos ben depressa
i os escoltarem com cal.

Aquior.

Soc de la terra dels Ammonites,
allí'ls exercits orientals,
han fet maleses, han fet destrosses,
i'ns han junyit als seus reals.

Vulguis, no vulguis hem de seguirlos,
i mercenaris lluitem com braus;
no per la patria, no per la terra,
sols pels d'Assiria ne fem la guerra
sense res propi, sense ideals.

Un dia Holofernes demana junta,
los generals del seu costat
tots li digueren: empunya l'arma,
i als de Betulia, soterra'l cap.

Mes, jo que sé la vostra historia,
jo, que no ignoro la vostra gloria,
diguí al jefe: veshi a pams,
qui a Israel fa guerra mor en ses mans.

I ell s'enfada: ell neguiteja,
mana que'm lliguin dos dels soldats,
que aprop me portin de vostra plaça,
amb l'amenaça de capolam.

I el dia que entri dins de Betulia,
me vol dar un castic sens parió,
vol que d'ell parlin totes les cròniques,
que ningú dubti del seu braó

Mes jo invoco a Jehová:
jo crec en Deu de les justicies,
no crec que'm deixi que m'abandoni
crec que ell me vetlla i'm salvará.

Governador

Vostra historia ens encanta,
sereu al nostre costat;
peleereu com soldat
ja que'l traïdor no os espanta.

General h

I digueu: ¿creu Holofernes
que tindrà tan bona sort,
de conquistar amb valor,
nostra plaça i ses armes?

Aquior

Com que sempre ha triomfat,
creu que res del mon l'atura;
ha tingut sempre ventura
i no vol ser derrotat.

Sacerdot 1é.

Mes nostre Deu poderós
ens donará la victoria,

si busquem la seva gloria
i esperem lo seu socor.

Aquior

Ell per rendius amb mes traça
ja ha donat ordres sens dupte,
de que tallin l'aqueducte
que porta l'aigua a la plaça.

Sacerdot 2on.

Aixó'ns portará frisansa
i sufriments a desdí;
mes hasta la última fi
lluitarem amb confiança.

General h.

Anem general Aquior,
nosaltres a la defensa,
els sacerdots sens temensa
pregant a Deu amb fervor.

(Arengant als soldats)

¡Soldats del poble fidel!
no tingueu gens de peresa,
no os espanti l'escomesa,
que Deu salvarà a Israel.

Si peleem amb constància
am valor i sens recel
veurem com demà lo cel
la victòria ens alcansa

Holofernes.

*(Dirigintse primer als seus soldats i al
ultim de cara a Betulia)*

Al arma, al arma, soldats
esmoleu vostres espases
per convertir prompte en brases
Betulia i'ls seus baluarts.

¡Israel! poc has de viure
que no vegis tes banderes
arrastrades per les eras
i fetes drapots de riure.

(toquen marxa.)

Jornada 3ª

(Al só d'una marxa militar venen de un lloc separat 8 soldats manats pel capità i avans de arribar a les taules se aturen al crit del centinella.)

Centinella

¡Alto! ¿Qui vé?

Capità

Tropa del rei de Assiria

Centinella

¡Caporal de guardia!

Caporal

¡Qui hi ha!

Centinella

Tropa del rei de Assiria

Caporal

¿A que vé aquesta tropa?

Capità

A ajudar al general Holofernes

Caporal

Envio prompte un soldat
a donar part al general,
de que ara ha arribat
mes exercit imperial.

*(Dona ordres al centinella qui marxa
tot seguit i quadrantse devant de Ho-
lofernes, diu.)*

Centinella

Mon general; Deu vos guard;
vinc a daus bona notícia,
ha arribat no fa un quart
mes tropa de gent fenicia:

Son en número molt gran,
venen en forma correcte,
se'ls coneix amb son aspecte
que pelear estan desitjant.

Holofernes

Ja conec tant bons soldats
que vinguin aquí al moment
a rebre l'allotjament
i a preparás pels combats

*(El centinella torna aon estant el
Caporal i'l Capità.)*

Centinella

Diu el nostre general
que coneix vostre braó:
i aneu a donar raó
del viatge com vós cal.

*(Els soldats pujen a les taules i tot se-
guit se presenten a Holofernes)*

Capita

Aquí hem vingut fent rodeos
enviats pel rei d'Assiria,
per obligar desseguida
a capitular als hebreus.

Les tropes son escollides,
les mes valentes, triades;
preneu prompte vostres mides
i assaltarem les muralles.

A atacar ningú les guanya,
maten, cremen, destrueixen;
com a lleons envesteixen
i tot ho arrasa sa manya

Per aixó volen lluitar
i desitjan guanyar gloria,
que'l botí de la victòria
la seva set apagará

Holofernes

Benvinguts siau, valents,
benvinguts a la campanya,

que la fama os acompanya
pels vostres fets eminentes.

Sé que sabeu guerrear
com els millors de la terra,
a les privacions de la guerra
un bon premi se os dará.

No necessitava auxili:
amb les tropes que tenia,
hauria caigut Betulia
i d'Israel tot domini.

Mes sempre m'ajudarán
les tropes tan aguerrides;
dintre de dos o tres dies
els hebreus sucumbirán.

A veurer, valents soldats,
veniu aquí un a un,
i expliqueume punt per punt
les vostres habilitats.

*(Els soldats s'atansen un a un per
a fer el seu parlament, saludant al
arribar i al retirarse)*

Soldat 1é.

Jo vinc ¡oh excels senyor!
de la Persia, llunya terra
amb una gran ambició
de vencer en tota guerra.

He vist caurer grans regnats
per la Assiria triomfadora,
no hi havia cap ciutat
que resistís una hora.

Després de tanta proesa,
ens han enviat aquí,
per donar compte depressa
dels hebreus del Sinaí.

Per tant maneu atacar
que estem frisosos de lluita,
qui no ha vist la nostra cuita
no sap lo que es batallá.

Soldat 2on.

Jo, senyor, en Media estava
lluïtant sempre amb molta sort,
i per Nabucodonossor
els realmes conquistava.

Assegurada la presa
i rendits els enemics,
he demanat amb molts crits
poguer vindre amb vostra altesa.

La fama de Holofernes
per tot lo mon ha rodat,
i per xó tot bon soldat
vol seguir les vostres armes.

Lluitaré contra Israel,
dominarem a Betulia,
i veureu amb quina furia
lluitem i amb quin anhel.

Soldat 3er.

Faig vida de aventurer,
ahont hi ha soroll, jo no hi faltó,
jo mai he cregut al alto
perque atacant perdo el fré.

M'he trobat en cent batalles
i en totes he triumfat,
o per forsa o de bon grat
he guanyat a colltellades.

El meu braç no dono a torcer,
ma espasa ningú la romp,
ma ira es com lo plom
que ho destrueix tot per forsa.

Espero, doncs, amb frisansa
pelear a l'ordre vostre.
i sentirán l'ira nostre
els que nostre ferro alcanse.

Soldat 4ar.

He sapigut que amb agravi
Israel no's vol donar,
doncs per anals a conquistá
m'he allistat voluntari

No volem la seva llei,
despreciem ses ensenyances,
totes nostres alabansdes
son pel nostre invicte rei.

Senyaleume, general,
el puesto de mes perill,
i veureu amb quin gran brill
lluïta, i braó desigual

Al entrar en la ciutat
coronats per la victoria,
vos rodejará la gloria,
després d'haver triumfat.

Soldat 5n.

Sols espero el gran botí
que'ns proporciona la guerra,
tota aqueixa hermosa terra
deu tindre coses sens fí.

Les riqueses que ja esguardo,
el vi dolç que allí conserven,
els remadets que mantenien,
tot es per nostre regalo.

Maneu, doncs, atacar prompte,
que he arribat de molt lluny
desitjant allarga'l puny
i pendre tot lo que encuentre.

Soldat 6º

No vull la llei de Moisès,
ni de Deu dels Manaments,
quedis aixó pels dementats
que jo no n'haig de fer res.

Els esperen el Messies
que diu els redimirá,
mes ja'ls hi explicaré,
el joc de tropes assíries.

Els profetes ho han dictat
que Israel tindrà poder,
pero el nostre gran valer
no l'han pas profetisat.

Deixemnos de profecies
i a les armes prompte anem,
que caurá Jerusalem
a no tardar gaires dies.

Soldat 7é.

Allá en les terres d'Egipte
molt de temps he combatut,

fins al veurer que han caigut
les ciutats de mes endintre.

Ara he vingut a fer guerra
en contra dels filisteus,
que son els galifardeus
mes tous de tota la terra.

Baix la bandera gloriosa,
Holofernes sobirá,
alego'ns veurás lluitá,
i vencer tot una cosa.

Que se'ns fan llargs els instans
de atacar amb furor guerrer,
deixe'ns pendre el devanter
i lluitarem com gegants.

Soldat 8è.

Soc valent com tot soldat
que ha arribat a ta armada,
volem no sigui escapada
de ta espasa, cap ciutat.

¡Ah! ¡Betulia infelissa!
demà veurás destruir
tes muralles, i morir
els fills d'aquesta terrissa.

I demunt de les ruines
en mig del foc i la sang
com arrupides gallines.

Capità

¡Gloria a la Assiria fidel!

Tots els soldats

¡¡¡Gloria!!!

Capità

¡Visca'l general mes fort!

Tot els soldats

¡¡¡Visca!!!

Capità

¡ Visca Nabucodonossor!

Soldats

¡¡¡ Visca!!!

Capità

¡ Mori sempre Israel!

Soldats

¡¡¡ Mori!!!

Holofernes

Gracies, ¡oh tropa estimada!
amb vosaltres triuñarem,
i després'ns partirem
la riquesa conquistada.

Ja ho veieu, mos generals,
tots els que aquí son presents
quin nombre tan gran de gent
ha enriquit nostres reals.

Ha augmentat el meu exercit
bon xic mes de la mitat;
catorce mil de montats,
de peu molts mes, han escrit.

Que ara'n venen molts mils
per si els necessitarem,
tant sols amb ells conquistarem
tot lo regne i sos capdills.

Vaig a intimar als hebreus
si volen rendirse prompte
sens parlament mi encontre:
els tractes serán molt breus.
(Se posa a escriurer)

General 1é.

Un exercit tant nombrós
mai s'havia vist reunit,
tant sols en donant un crit
caurá el castell mes gros.

Com gemegará Israel,
quant prompte abaix ara agalles,
¡poden treure les gramalles
els potentats del consell!

General 2º

No se sent ja cap remor
ni flameja les banderes
sens dupte tenen quimeres
i no'ls deu deixar la por.

Quant demá mostra'l sol,
l'ensinya del rei d'Assiria,
lluirá en la Basilica
de Betulia i son entorn.

Holofernes

(Plegant el paper que ha escrit)

Que vingui un paisá al moment.

*(Caporal va a buscar a Paisá que vé
depressa)*

Arribat a la fortalesa
que rodeja la ciutat
i entrega aqueix suplicat
al general: ves depressa.

Paisá

Cumpliré la obligació
sens gens de dilació.

(Toquen marxa)

Jornada 4ª

(Paisá arriba tot fatigat devant dels hebreus i fent reverencies diu:)

Paisá

General del poble hebreu:
Governador de Betulia:
Clars sacerdots i assistens:

he vingut molt diligent
a donarvos gran engunia.

El general Holofernes,
que comanda gran armada,

vos insta darrer vegada
que rendiu les vostres armes.

Aquí en la carta esta escrit,
i diu que si no os rendiu,
sendireu lo dolor viu
del rencor que té'l seu pit.

General

Aquest general malvat
ha de rebre castig gran
ja que així va molestant
al poble que no li ha faltat.

Dem aquest parte, Paísá,
veurem lo que aquí'ns intima,

(Llegeix la carta)

¡Ja casi ni veig la firma
de la amenaça que hi ha!

Senyors estem tots perduts;
si molts eren els assiris,
encara han rebut auxilis,
amb mils i mils qu'han vingut.

Diu que acaben de arribar
a ajudarlos en la empresa
i a donar la escomesa,
mes de vint mil de tot grau.

I si dins de poques hores
no rendim nostra ciutat,
entrará en cruel combat
i s'obrirá ell les portes.

I sens respectá tampoc
a vells, dones, ni petits,
ho destruirá tot seguit
passant-ho a sang i a foc

Governador

L'amenaça est mol cruel,
¿Qui resisteix al lleó?
entreguemse a discreció,
abans no's perdi Israel.

Sacerdot 1e

Deu ens deix en fatal hora,
nostres pecats ho mereixen;
¡feu, Senyor, que disminueixin
los horrors d'aquesta prova!

Sacerdot 2on.

¿Qué dirán els ciutadans
si tan prompte ens entreguem?

Sacerdot 1e.

No sents als nostres germans
com ploren ja tal extrem?

*(Dos ciutadans s'acosten afanyosos a
parlar em el Comandant)*

Ciudadà 1e.

Vos demanem, bon senyor,
que'ns concediu la llicencia,
per a veurer en audiencia
al Sr. Governador.

Comandant

Espereuse breus moments.
Vaig a demanar permís
per a que si ells son servits
pugueu entrar diligents.

Ciudadá 2on.

No'ns entretingueu ni mica
que la cosa es molt urgent
está morintse la gent
i no'ns hem pas de entretindre.

Comandant

(Dirigintse al Consell)

Venen amb molta premura
dos ciutadans ben honrats,
per assumptes delicats
a parlar, i tenen premura.

Governador

Que passin doncs al instant.

Comandant

(Als ciutadans)

Ja podeu passar a dins.

Ciutadans

Deu els guard, senyors prefectes.

Governador i Sacerdots

Benvinguts en nom de Deu.

Ciudadá 1e.

Venim amb tot lo respecte,
consternats i afligits,
a exposar els grans neguits
que passa'l poble al efecte.

Governador

Podeu parlar sens temensa;
aquí estem per escoltaus
i després remediaus:
per lo tant, prompte comensa.

Ciudadá 1e.

Lo poble's more de set,
'ns han tancat tota l'aigua,
ploren tots la pena amarga,
i molta gent ja se'ns perd.

Ciudadá 2on.

Lo pa també'ns va faltant,
no tenim res per menjá,

tot lo poble crida en vá
i está morintse de fam.

Ciudadá 1e.

Ja que sou de la ciutat
els representants mes nobles,
alivieu les grans proves
que pesan sobre'l veinat.

Ciudadá 2on.

Si es precís rendir les armes
rendiules ara qu'es temps,
si espereu gaires moments
semblará tot un munt d'arnes.

Governador

Tot just n'estavem parlant
Holofernes amenaça
que si no rendim la plaça
la passarà a foc i a sang.

I acabem de decidir
que sens treva, ara al moment,
s'envii un missatger al camp
per a tindre parlament.

Sacerdot 2on.

Senyors, tingueu pietat,
no poseu traves a Deu;
Ell vetlla pel poble seu
i no'ns ha desamparat.

En aquesta hora perentoria
no entreguem pas a Betulia,
esperemnos sols cinc dies
i veureu de Deu la gloria.

Ciudadá 1e.

Cinc dies serán fatals
'ns morirem tots de set.

Ciudadá 2on.

Quant ja no'ns aguantem drets
com ens lliurarem dels mals?

Sacerdot 2on.

En la cisterna de la vila
encara aigua hi haurá,
un gotet cada germá
durará aquestos cinc dies.

Sacerdot 1e.

Si als cinc dies no's veu remei,
lo poble que guarda la llei
haurá de sucumbí prest.
(Tots els hebreus aixecants els brassos)

Aplaqueu, Senyor, la ira
la venjansa i lo rigor
compadeixeu de la sort
del poble que en Vos confia

(Toquen marxa)

(Amelia arriba de fora)

Judit

Quin terrabastall se sent
Amelia, per la ciutat,
innovam de lo que ha passat
explica-ho tot al moment.

Amelia

No sé pas com li expliqui
senyora, 'l que está passant,
lo poble's more de fam,
l'enemic estreny lo siti;

Per acabar tant de dol,
lo Governador ha acordat,
entregar aquesta ciutat
al enemic, que així ho vol.

Judit

¡Que dius, Amelia estimada!
¡Oh! ¡Senyor! ¿Aixó es possible?
la desgracia es molt terrible
Betulia será saquejada.

Avans que veure tants mals;
la nostra honra trepitjada,
la religió ultratjada,
perduts tots els capitals;
fent burla de nostra Llei,
lo Temple tot profanat,
lo territori arrasat,
blasfemat nostre bon Deu:
Avans de tanta dissort,
que vingui primer la mort

Amelia

Lo consell de la ciutat
ha pres aquestos acords,
si en cinc dies ben contats
no'ns arriban grans socors.

Judit

¡Senyor que tot ho podeu,
el meu cap il·lumineu!

Ves , Amelia, sens parar
que Deu m'inspira una empresa,
ves al govern amb prestesa
digals que'm convé parlar.

Amelia

Sempre vos soc obedient
vaig a dirlos-hi al moment

(Se presenta al consell)

Ilustres governadors:
fic a ferlos un encarrec
de part de Judit, vidua noble,
diu que avans d'entregar el poble
li convé parlar amb vostés
per exposals un procés
que Deu l'hi inspira aquesta hora.

Governador

Judit dius: prou sé qui es,
descendeix de la família
de Ruben, segons els llibres:
es de la sang mes il·lustre
que tenim en nostres dies.

Ella te gran patrimoni
que esmersa en fer sempre bé,
la pobre pena tingué
en son honrós matrimoni.

Son marit, molt observant
de la Llei i sos preceptes,
sense mundanals respectes
cumplia sempre al davant.

Mes farà prop de quatre anys
que un dia, al temps de segar
una insolació agafé
i morí amb molts de planys.

Ella guarda sa memoria
amb dol sempre rigorós,
i en sufragi del espós
fa tota obra meritoria.

Desitjant ella aixó
sens deupte així convindrà,
que no's molesti en pujá
anirem a sa mansió.

Digues, doncs, a ta senyora
que prompte estarem presents,
per a escoltar tots atents
les notícies que'ns implora.

Amelia

Gracies per tal finesa

(Tots tres)

Les gracies a la mestressa.

*(Governador i Sacerdots van a trobar
a Judit)*

(Tots tres)

Que Deu vos guardi senyora

Judit

Benvinguts a ma morada:
l'entrevista desitjada
podrá aumentar nostra gloria

Governador

Parleu prompte en nom de Deu
digueu vostra confidencia,
la veu de la consciencia
ens diu que salvans podeu.

Judit

Per axó he volgut parlar
sé que dintre de cinc dies

s'ha de Betulia entregar
als enemics mes terribles.

Mes representants del poble!
¿ja sabeu bé lo que feu?
d'aixó se'n diu tentar a Deu,
aixó no es procedir noble.

A Jehová no se l'emplaça,
Ell sap donar la victòria
al que lluita amb tota glòria
i no al que cobart s'empaça.

Governador.

Senyora, no hi ha altre remei,
tothom se more de set,
i entregar la fortalesa
es prestar un gros servei

Sacerdot 1e.

A vosté no faltará
menjá, beurer, ni aliments;
pero el poble patirá
fam, set i tots els torments.

Holofernes per dissort
amenaça destruïts
si no volguessim rendins
i esperem el seu rigor.

Judit

¡Sacerdots de poca fé!
Aixequen els cors enlaire
i confieu en Deu del cel
que escolta nostra pregaria.

Recordeu que sempre ha obrat
grans miracles a porfia,
i mai ha desamparat
al poble que en Ell confia.

Governador

Prou que ho comprenem aixó,
pero no'ns ve cap auxili,
estem en un gran martiri
i'l poble fa compassió.

Sacerdot 2on.

No os espanti lo que fem
de pertanyer al rei d'Assiria;
encar que la llengua ho diga
el cor sempre será hebreu.

Judit

No m'espanti? Molt m'espanta
perque'ls que anirant pujant
nostre Llei olvidarán
i apendrán l'idolatria.

I nosaltres, pobres dones,
serem víctimes innocens,
d'aquelles malvades gens
que tacarán nostres honres.

Governador

Doncs com se pot remediá
si'l perill ens amenaça,
ja s'acosten a la plaça
i no'ls podrem aturá

Judit

Deixeu-ho a les meves mans.
tinc una inspiració del cel,
que vaig a executar amb zel
en profit de mos germans

Jo aniré al campament
de les tropes enemigues,
i pendré totes les mides
per perill tant imminent

No'm pregunteu que faré,
es secret que Deu me fia,

quant arribará'l seu dia
tos os ho explicaré

Governador.

Vesten, filla, en nom de Deu,
vesten amb molta premura
que'l poble sofreix tortura
i espera que'l deslliurem.

Guardat del enemic cruel,
que ell no te fre, ni te llei
i no tement ni a Deu
sempre es perillós l'infiel.

Judit

Deu ja vetllará per mi,
en ses mans poso ma vida
no permetrá que res diga
ni mal faci aquell cruel.

Sacerdot 1e.

Nosaltres pregarem fiels
que Deu te dongui victoria

Sacerdot 2on.

Que triumpfi la seva gloria
contre les hostes infiels.

(Se'n van al seu lloc. Toquen marxa)

Judit

(Agenollada i dirigintse al Cel)

¡Oh gran Deu de Israel!
escolteu la oració mia,
socorreu en aquest dia
al poble que os ha estat fiel.

Així com vareu socorre
a Moisès i a Jacob,
socorreu també aqueix cop
a tanta gent que os implora.

No mireu nostres pecats,
ni la ingratitude dels homes,
compadeixeu de les dones
i siguem tots perdonats

Feu que mori aquell malvat
amb les armes de mes mans,
així salvaré als germans
de tan gran iniquitat.

(Cant d'Angels)

Deu ha escoltat benigne
ta pregaria piadosa
i sa bondat amorosa
vencerá al tirá maligne.

Aixecat, Judit, com cal
vesten prompte al camp Assiri
i amb lo divinal auxili
talla'l cap del general.

Una vídua Judit, orant abans d'anar-se'n a
la cambra d'Holofernes, cromo retallable
de primers del segle xx.

Judit

(*Axecantse*) Sento una gran fortalesa
que'l cor m'espny cap allá,
a decapitá al tirá
que Deu m'inspira l'empresa.

Ja no temo l'insolencia
de Holofernes el malvat,
ni tampoc de cap soldat
la ira ni la imprudencia.

El Altíssim m'ilumina
¿qui podrá de Deu burlás?
l'empresa que Ell patrocina
mai pot tindre cap fracás.

Nostre Deu totpoderos
tot quant vol, tot ho inspira,
sucumbirá a sa bandera
lo general orgullós.

¡Quines graces tan rendides
a sa Magestat dec darli!
¿com podrem tots pagarli
els favors d'aquestos dies?

No perdem doncs ni un moment,
vaig a cumplir el que'maneu
¡el meu ánimo *alenteu* (*Dirigintse*)
ja que os soc obedient! (*al Cel*)

(*Se dirigeix a les altres dones*)

Escolta, Salomé estimada,
fes prompte el que vaig a dirte:
te les claus de ma despesa,
portam les robes mes riques,
els vestits mes adornats
les joies mes regalades,
les prendes mes estimades
els millors de mos calcats.

Tu, Amelia, ves corrent,
arreglam bona minestra,
ves, que havem d'anar a festa,
portam viandes al moment

Salomé

Senyora vaig al instant
a portar lo que'm demana

Amelia

Jo també de bona gana
la serviré amb afany.

(*Se'n van*)

Adelaida

Se pot saber, gran senyora,
¿Qué son tants preparatius?
no comprenc jo quins motius
te per correr en aquesta hora

Inspirada pel bon Deu
me'n vaig al camp dels Assiris,
a veurer si'ls grans martiris
deturem, del poble hebreu.

Adelaida

Ja ha pensat bona senyora
en lo pas que va a donar?
miri que s'en penedirá
del projecte que ara exposa.

Per lo molt que jo l'estimo
no porti a cap l'intent,
perque son molt mala gent
segons diuen amb atino.

Si Holofernes traïdor
arriba a veurela guapa,
no sé si tindrà valor
de ressistir sa amenaça

Per Deu senyora, no faci
una temeritat tan gran,
no fos cas que allí l'esperí
la mort o cosa semblant

Judit

El bon Deu que allí m'envia
per ma vida vetllará,
i dels traidors lliurará
a la que en ell confia.

(Surten les criades)

Aquí té sa senyoria
lo milloret de ses robes.

Amelia

També porto nobes postres.
i viandé per tres dies

Judit

Donem, Salomé els adornos;
arreglam amb molt cuidado
vull presentarme amb agrado
al general Holofernes. *(La arregla)*

Amelia, vindrás amb mí;
Salomé's quedarà a casa,

i amb Adelaida soletes
esperarán veurer el fí.

Amb gust passaré els perills,
els treballs i les fatigues,
donaria prest mil vides
per salvarla a ser precís.

Judit

Adeu, Salomé estimada
Adelaida, amb Deu quedeu
al Cel amb fervor pregueu
que'm surti bé l'embaixada.

Salomé

Amelia tu no dius res?
te'n vas sense despedirte?

Amelia

La tristesa que'm consterna
me contorba amb excés.

Judit

Que Jehová us protegeixi
i a tots ens beneeixi.

(Toquen marxa)

Jornada 5ª

Centinella

¡Alto! ¿Qui va?

Judit

Dos dames que porten ordres
al general Holofernes.

Centinella

¡Caporal de Guardia!

Caporal

¿Qui demana a aquestes hores?

Centinella

*(S'atansen aquí dues mosses,
per cert que son molt hermoses)*

Caporal

¿Qué voldrán les amassones
a qui al camp de batalla?

Digueume bones senyores:
¿Qué voleu tant afanyoses?

Judit

Ens convé parlar al moment
amb el general valent.

Caporal

¿Porteu alguna noticia
favorable al arma assiria?

Judit

Si; portem una embaixada
que li semblará propicia.

Caporal

Ja que preten, gran senyora,
parlar amb el genral,
l'acompanyaré com cal
a son quartel, ans d'una hora.

Judit

Fentme un tan gran favor
sempre li agrairé:
si puc li compensaré
amb agrado i amb amor

Caporal

Miri, el criat aqueix (*Per Bagao*)
es qui al general serveix.

Judit.

(*com donant gracies al Caporal*)

El gran senyor de Sion
te guardi a totes hores.

(*El Caporal se retira*).

(*A Bagao*) ¿Podria comunicar
a vostre gran general,
un assumpte capital
que'm convé molt exposar?

Bagao

Vaig a anunciar al senyor
la súplica i'l favor.

(*Se dirigeix a Holofernes*)

Senyor de tota l'armada:
aquí hi ha una damisel·la,
que amb molta instacia prega,
exposaus una embaixada.

Holofernes

Digas a la senyora que entri,
junt amb l'acompanyament:
¡Benvinguda al campament
si'm porta amor i contento!

Bagao

Diu que ja podeu passar

Judit

(*S'agenolla als peus d'Holofernes*)

Princep, heroic general,
vinc a implorar un gracia,
hem fugit de la desgracia
que afligeix la capital.

Holofernes

Axecat, noble deesa
axecat amb donosura
no vull que tanta hermosura
estigui en terra *malmesa*. (*s'axeca*)

No t'espantis: ¿qué pretens?
en mi trobarás favors,
allunya tots els temors
i explicam perque vens.

Judit.

Ja vos diré gran senyor
la causa de ma vinguda.

Intento salvar la vida,
perqué temo gran rigor
que amenaça a Betulia,
ja que ha excitat vostra furia
i ha merescut tal dissort.

Vos sou instrument de Deu
per a castigar amb rigor,
sens compassió ni temor
a tot el poble hebreu.

Tots sabem la valentia
de que n'esteu rodejat,
i per xó dem de contat
la derrota de Betulia.

I per salvam del horror,
per aixó m'he escapat;
acullimme de bon grat
a vostre cor generós

Holofernes

Els hebreus son molt tossuts
i han excitat ma venjança,
demá veurán hon alcanza
mon valor i'ls meus escuts.

Mes ja que tu has sigut
tan noble i tan previsor,
mano respectar a tota hora
ta vida, honra i virtut.

Judit

Mil gracies, gran general:
si'm dessiu un reconet
de la tenda de campanya,
allí retirada amb manya
tindria seguritat.

Holofernes

Dins les habitacions meves
podrás estar sens temor,

mos criats i mon tresor
están a les ordres teves.

Judit

Mil mercés: ja havem portat
menjar per dos o tres dies,
lo temps de poguer admirar
ses heroiques valenties.

I ja que sou tan generós,
vos demano amb amor,
que'm feu un altre favor
per vostre cor bondadós.

Jo tinc costum tots els dies
de sortir a fora'l camp,
i allí pregar a Deu sant
per les nostres malalties.

Si'm dessiu un passaport
per passar entre la guardia
se'ns que'm molestessin gaire
ho agrairia de cor.

Holofernes

Has trobat gracia en mi
i no puc negarte res.
(Escriu en un paper)
Aquí tens el passaport,
per sortir sense temor.

Guardies i centinelles,
soldats, caps i generals,
adverteixo que he promés
a aquesta noble senyora,
respectá a tota hora
sa vida i sos cabals.

Així de nit com de dia
que pugui entrar i sortir;
i si ningú s'atrevis
a molestarla ni un xic,

sufrirà pena de mort
segons canta aqueix escrit.

Judit

¿Com pagaré gran senyor
els favors que'm dispenseu?
agrairé lo que'm feu
fins al dia de la mort.

(Judit i Amelia's retiren)

(Toquen marxa)

Holofernes

De Assiria fins a Betulia
per to the passat revista,
I en lloc ha trobat ma vista
dona de tal galanura.

Al veurela guapa i bella,
no sé qu'ha passat en mí,
que'm sento com defallí;
ni ganes tinc de fer guerra.

Bagao, vina i escoltam:
ja saps que tu ets el criat
a qui tinc mes confiança;
t'esplico sense recansa
tot lo que en mi ha passat.

¿Has vist a Judit, la viuda
que ha vingut de Israel?
doncs ha amargat de fel
mon cor i tota ma vida.

Mes, la hospitalitat
que li he promés amb fé vera
me lliga d'una manera
que no puc obra amb llibertat.

Jo voldria entrar amb ella
en conversa i amistat;

mes ella fuig de contat
de ma presencia, i s'esvera.

Ves a veure a la hebrea
pregunta com s'ha trobat;
digali que he determinat
celebrar un banquet per ella.
I que queda convidada
a sopar amb els generals:
que tindrem honor molt gran
si assisteix ella enjoiada.

Bagao

Crec que está al seu aposento;
vaig a veure al instant
i així, tot dissimulant,
li diré el vostre intento

(Se'n va a trobar a Judit)

Bons dies, oh gran senyora.

Judit

¡Ola! Benvingut Bagao
¿Com se troba el teu amo?

Bagao

Mon amo molt animat
i ara aquí m'ha enviat
per saber com V. ho passa.

Judit

Ton amo m'aprecia massa
digali que, lloat Deu,
ho passo amb tranquil·litat.

Bagao

Mon amo si tant l'aprecia
es perque V. ho mereix
amable com es, requereix
que ell correspongui a sa gracia

Avui tots els generals
fan un sopar de victòria
i tindran amb molta glòria
que vostè honri sos reals.

Judit

Digas a ton gran senyor,
ja que's mostra tant atent,
que sense fer compliment
accepto l'invitació.

Bagao

Quedarán molt agraits,
ells i tots els militars;
vaig a preparar els plats
perquè s'acosta la nit.

Judit

Bagao, fins a mes tard.

Bagao

(Va a trobar Holofernes)

He parlat amb la senyora,
¡i quina gràcia atesora,
no hi ha hermosura igual!

Amb aquella sal que es vida,
tot seguit m'ha contestat,
que estarà al vostre costat
al banquet que la convida

Holofernes

¡Quina alegria Bagao!
Tingués jo la sort ditxosa
de poguerla fer ma esposa,
i't faria un gran regalo.

Bagao

Mireu, senyor, ara vé:
me retiro diligent

Judit

Gran general Holofernes.
el vostre fidel criat,
fa un rato m'ha convidat
al festí que projecteu

Ja que'm feu un tal favor,
encar que jo no'n só digne,
acudo a vos benigne
i accepto tan gran honor.

Holofernes

L'honor será per nosaltres,
al veurer en la nostra taula
una dama tan laudable,
que encanta amb ses paraules.

Bagao, ves diligent
a preparar el menester:
i quant estigui tot bé
avisarás al moment.

Bagao

Al instant vaig a arreglarho

*(Bagao i Amelia preparen la taula:
Bagao tasta'l vi que Amelia treu del
seu cistell)*

Bagao

Amelia, aquest vi es molt fort
tot seguit se puja al cap

Amelia

Aquest vinet de Betulia
du alegria i bon humor.

Bagao

(Un cop preparada la taula)

Amo, príncep i senyor
i'ls demés si sou servits:

la taula està preparada
poden ocupar els seus llocs.

Holofernes

Anem, doncs, bons amics meus,
avui sopem plens de gloria,
demà serà la victòria
i destrossa dels hebreus.

Sentat al costat princesa
ets de tots els cels deessa.

(Van menjant)

Judit

Per un festí tan honorós
desitjo que tots tasteu
i que amb gust saborejeu
vi de Betulia molt dolç.

Holofernes

*(Després que Judit li ha servit
vi al got)*

Deixamel, ninfa estimada,
deixam beure amb gran anhel,
que'm semblará vi del cel
vinguent de ta ma adorada.

(Beu amb dalit)

¡Oh! ¡i quin vi mes sabrós
i que dolç, retorna'l cos!

Bon amic, prova eix cordiat
no hi ha po que faci mal.

General 1e.

Bevem a la salut vostre
d'aquest riquíssim vi nostre

General 2on.

Brindo perque poguem rendir
a Betulia en poder nostre.

Judit

Beveu mes, valerós príncep,
feu honor a nostres ceps

(L'hi torna a omplir el got)

Holofernes

Si, estimada, vull brindar
per ta salut i guapesa,
voldria fer-te princesa
si amb mi't pogués desposar.

(Beu i al cap d'un rato diu:)

Jo no sé'l que per mi passa
me sento un poc marejat;
aquest vi m'ha transtornat:
n'he begut potser un xic massa

(Acota'l cap demunt la taula)

Bagao

¿Qué es lo que passa a mon amo?
Veniu aquí tot seguit
i'l portarem al seu llit
que dormit passará'l trago

*(Caporal i Centinella ajudats
de Bagao s'emporten a Holofernes
a la seva tenda)*

General 1e

A mi'l cap també'm rodeja
vaig a descansar amb prestesa

(Se'n va)

General 2on

Lo mateix vos dic formal
sento que'l cap me fa mal.

(Se'n va)

Judit

Me trobo tota confusa:
¿has vist Bagao quin cas?
tal vegada tu diràs
que es meva la culpa tota

Bagao

La culpa es d'ells senyora
perque's veu amb un cop d'ull
que'l vi que a Betulia's cull
pot fer mal si se'n abusa.

Un poc abans de sopar
n'he begut també un traguèt,
i m'ha dat un marejet
que m'haig d'anar a descansar.

Si ningú crida al meu amo
avisim que prest vindré.

Judit

Descansa, Bagao, descansa
no tinguis pas cap quimera.

*(Quant ha marxat Bagao se
dirigeix a Amelia)*

Amelia, aquesta es l'hora,
el favor de Deu espera

Amelia

Sempreestic per a servir
constant a sa senyoria,
així de nit com de dia,
si convé fins a morir.

Governador

(Com fent oració)

Deu de Sion verdader
favoriu en aquesta hora
aquella noble senyora
i doneuli gran poder

Sacerdot 1e.

Escolteu, Pare amorós,
ja que teniu tal potencia;
feu siga vostra clemencia
salvà a qui confia en Vos.

Sacerdot 2on.

¡Oh poderós Pare Etern!
escolteu lo que jo os dic,
doneu forsa a Judit
i triumfi del infern.

Judit

(agenollada)

Deu d'Israel sacrosant
ja sabeu ma voluntat
cumplir lo que m'heu manat
ja que vos estimo tant.

Afavoriu ma flaqueza
doneume auxili; mon Deu,
escolto la vostra veu
i vaig a obrar amb fermesa

(Cant d'Angels)

Alentat, Judit, Alentat
executa'l que Deu mana,
sa voluntat soberana
es que vencis la tormenta

No temis, Judit no temis,
arma ton braç amb valor
i ves a donar la mort
al traïdor cap dels Assiris

Judit

(Axecantse amb energia)

¡More doncs, cruel inhumá,
amb ta espasa ensangrentada:
acabin d'una vegada
tos crims i ton cor tirá!

*(Entra a la tenda d'Holofernes i se sent
un ¡ay! fondo i trist)*

*(Judit surt amb el cap d'Holofernes a
la mà)*

Amelia.

¡Ay! ¡senyora! ¡com tremolo!
no se lo que m'ha passat

Judit

No tremolis, pren el cap
i a Betulia sens demora

(Posan el cap dins d'un sac o coixinera)

Amelia.

¿I als veurens els Centinelles
ja'ns deixarán transitar?

Judit.

El passaport qu'ell me dava
ens obrirá sempre pas.

(Toquen marxa)

La Vidua Judit, segons la capçalera dels seus goigs. (Col. de l'autor.)

Jornada 6ª

(Judith i Amelia arriban a Betulia)

Judit

Guardies, obriu les portes;
que som gent de pau i amics

Soldat 1e.

Aquesta es la veu de Judit
que ja'ns creiem qu'era morta

Soldat 2on.

Com heu pogut escapar
de les mans d'aquells tirans?

Judit

Aneu a dir a la ciutat
que vinguin tots a la plassa,
i sabrán amb quina trassa
de l'enemic he triomfat

Soldat 1er

(Dirigintse al Consell)

Vos vinc a dir, grans senyors,
que Judit ja ha retornat,
i de tots ha triomfat
del cel amb els bons socors.

Governador

Qui vingui aquí tot seguit,
i m'expliqui com ha estat
que amb vida hagi tornat
del camp de nostre enemic.

Judit.

Salut, ¡oh nobles senyors!
habitants tots de Betulia,
alegreus amb la ventura
i saltin de goig els cors.

Deu excels me ha assistit
donanme valor I forsa,

per a destruir i coll torse
lo poder del enemic.

Aparteu ja tota pena,
vostres plors han de acabá,
perque ha mort el tirá
i amb ell tota mala mena.

Jo li he donat mort cruel
ja que així ho mereixia,
perque destruir volia
al gran poble d'Israel.

I perque no'n tingueu dupte
aquí vos porto el seu cap;

*(Ensenya'l cap d'Holofernes que
causa molta impressió)*

La Vidua Judith, segons la portada d'una història de fil i canya set-centista emprada probablement per l'autor del diàleg per a inspirar-se en redactar els versos. (Bibl. de l'autor.)

Judith es disposa decapitar el general Holofernes.
Costumari Català, de Joan Amades. Vol.V- Dia 24
de setembre. Barcelona, 1983.

jo mateixa li he tallat
amb l'espasa qu'ell tenia

I he pogut sortir del camp
sens que ma honra sens mácula
sufrés ni lleugera taca
ni tampoc tingués cap dany.

Doneu per tant moltes gracies
al gran Deu de Israel,
que'ns ha lliurat del infiel
i'ns ha privat de desgracies.

Governador

Gloria a la viuda Judit,
que ha sigut el braç de Deu
per donar mort com ho feu,
a aquell general ardit.

Sacerdot 1e.

Tè nomenem protectora
de tota nostra ciutat
ja que haventnos deslliurat
has estat benefactora.

Sacerdot 2on.

En tu veiem la virtut,
la constancia i fe divina,
que'ns ha salvat de la ruina
i de la esclavitut.

General h.

Reb aquestos homenatges
que t'enviem tots de cor,
desde'l mes gran al menor
contents de tes grans hassanyes.

Aquior

Gracies al teu gran valor,
avui la terra's veu lliure
de la perfidia i mal viure,
de Nabucodonossor.
Jo no sé com admirá
tanta grandesa i cordura,

que no hi haltre en Betulia
que't pugui a tu igualá.

Ja l'orgullós homicida
amb mi no's podrà venjar,
ha trobat el gran tirá
lo castic que mereixia.

Judit

No es hora de alabances,
sino de ben aprofitar
la victoria que'ns ha dat
el gran Deu de les venjances.
Envieu requisitories
en tot aquest camp veí,
dientlos que al dematí
lluitin sens misericordia.

Per animar el seu valor,
allá dalt de la muralla
poseu segat per la dalla,
aquest cap del gran traïdor.

*(Mentres el Govern i el General se
quedan donant ordres, Judit i Amelia
se'n van a trobar a Adelaida i Salomé)*

Judit.

Alegrat ja, Salomé
veus si hem tornat a casa,
no't creies veurens la cara
altre volta com digué.

Salomé

Amada senyora meva,
no sab lo que havem passat,
tres dies sense parar
que sufrim i sense treva

Mes ja tenim bona sort
de veureus tan plaentera,
com sempre, ben riallera
i disposada al amor.

¿I a tu Amelia estimada
com t'ha anat la passejada?

Amelia

Estic un poc assustada
i hasta un xiquet marejada.

Adelaida

Hermosissima Judit,

que brilles com una estrella
en aquesta terra bella,
hermos astre de la nit.

La fama de ta proesa
ha arribat fins aquí,
t'ha preparat el destí
la mes excelsa grandesa

Judit

No'm doneu mes alabances
que no'n soc mereixedora
es a Deu a quí a tot hora
havem de cantar lloanses.

EPILEC

*(En Betulia toquen Diana i havent acabat, se sent la veu del General que
arenga als soldats.)*

General h.

A les armes, braus soldats,
al aire nostres banderes,
sortiu a atacar les fieres
i lluiteu ben preparats.

Avui es dia de gloria
que'ns ha de dur a la victoria.

¡Visca la raça hebrea!

Tots els hebreus

¡¡¡ Visca !!!

General 1é.

Se sent remor com de lluita,
potse'ls hebreus envesteixen.

General 2on.

Tal volta ara se'n desdeixen
de rendís a corre-cuita.

General 1e.

Bagao, cria a ton amo;
no sents aquells crits que dona

(Referintse al General h.)

Bagao

L'amo encara dorma la mona
i si'l crido, rebré un tano.

General 2on.

Dexat de bromes, depressa,
que en la guerra qui dorm pert.

Bagao

Veurem si estarà despert,
sino'l cridaré amb prestesa

(Desde fora)

Amo, princep i senyor:
(Veient que no contesta, diu:)

Caramba, que fort que dorm
(*Entra dins a la tenda*)

esta gelat comx lo plom.

(*Surt corrents i amb grans crits*)

Senyors, estem tots perduts:
mon amo está assassinat,
lo cap lo té ben tallat
no sé com haurá sigut.

General 1e.

Qui ha assassinat al senyor
es aquella mala fembra,
que fingint buscá clemencia
l'haurá mort a traició

General 2on.

En quin cas tan apurat
ens trobem en aquesta hora;
soldats: a la defensa i corra
que l'enemic ve irat

(*arriben els hebreus i'ls assiris
corren atropelladament a defensarse:
s'entaula lluita al só de la música que
toca pas i atac. Durant la pelea van
caient els assiris fins que al acabar la
música queden tots morts menys Cen-
tinella, Caporal i Bagao que amb un
genoll en terra i l'arma rendida
demanan clemencia.*)

Centinelles

No'm mateu israelites
que seguiré vostra llei

Soldat 1e.

Ves esplicaho al teu rei
si ajuda necessites.

(*Li dona un cop de sabre i'l mata*)

Caporal

Hebreo, tingas pietat,
que jo vivia enganyat

Soldat 2on

Infames, vils i malvats
pagareu tots els pecats

(*Com l'anterior*)

Bagao

Perdó, soldat d'Israel
no'm matis que seré fiel.

Comandant

Per valtros no hi ha perdó
morireu sens remissió

(*Com l'anterior*)

(*El General h. seguit dels demás se pre-
senta al Govern i diu:*

General 1r.

Hem guanyat dia de gloria:
el valor dels bons soldats,
ha tingut en grans combats
la mes esplendent victoria

Governador

¡Quina ditxa sens igual!
per son valor i ardit,
sols a la viuda Judit
se deu victoria tan gran.

Per axó proposo jo
que de totes les riqueses
que hem trobat allí acomeses,
se n'hi dongui possessió.

General 1e.

Anemhi desde aquí
a oferirli el gran botí

(Van tots a trobá Judit)

Governador

Seyora :

Aqueix exercit triumfant,
ve a donaus mercés rendides
ja qu'eu salvat nostres vides
de una mort humillant.

Allá en les tendes guardada
s'hi ha trobat gran riquesa,
os la oferim amb prestesa
puig la teniu ben guanyada.

Judit

Gracies per tot lo que feu,
vos la dono amb tot l'afecte,
deixeune una part al temple
i l'altre als pobrets de Deu.

Sacerdot 1e.

En record de tal victoria,
prometem que tots els anys
celebrarem sens afany
una festa amb molta gloria.

L'espasa d'aquell malvat
i també'l seu pabelló,
com penyora de valor
ho tindrem custodiat

Sacerdot 2on.

El gran sacerdot de Sió
a honrar les nostres festes,
en les jornades aquestes
vindrá per donali mes nom.

I a Judit la bona vidua,
sigui gloria i sigui honor,
que ella ha conseguit la sort
de vencer tanta perfidia

Judit.

Doneu a Deu les mercés,
que s'ha valgut per l'empresa
de ma poca petitesa,
perqué brillés son poder.

Vull tornar a viurer oblidada
rectitut, dol i penitencia,
demanant a Deu clemencia
de ma vida ja passada.

Quadro final.

(Judit puja dalt d'un sitial, les altres dames al seu costat; la rodejen en peu els hebreus i al se devant sentats a terra els Assiris i procuris que'l conjunt causi bon efecte i's destaquí la figura de Judit. S'encenen bengales de colors i els Angels canten:

Tu ets gloria de Jerusalém;
Tu, alegria de Israel;
tu, ets l'honor del nostre poble.

Tots repeteixen la mateixa tonada el cant dels Angels.

(Si hi ha diable burleta, dirá el seu parlament un cop s'hagin apagat les bengales i s'hagin retirat els personatges.)

Diable

No's mogueu, senyors, encara
no marxeu tant decidits;
per fer trep o quatre crits
del infern he pujat ara.

He sapigut que feu festa
i he dit pel meu sarró:
ves a engegals-hi un sermó
i escampa per allí la pesta.

¿Diu que voleu fer bondat?
¿que cumplireu com Deu mana?
¡No sigueu gent tant pavana,
sino'm veureu viritat!

¿Qué fariem a l'infern
si tothom pensés així?
¡prompte hauriem de fugí
i apagá aquell foc etern!

Pels dimonis, ¡quin fatie!
suariem nit i dia,
si's posessiu la mania
de no escoltar'l que jo os dic.

Escolteu els meus consells;
apreneu lo que os ensenyo:
no seguiu cap altre duenyo
ni tampoc els llibrots vells.

Comensant per les minyones,
a aquestes les hi diré
que han de creure a Llucifé
si volen ser ben bufones.

A sarau i diversions
no han de faltar pas en cap,
encar qu'haigin de fer tard
o deixá les devocions.

Mentres elles van saltant,
Satanás las va apuntant
al llibre dels condempnats;
perque sab que de pecats
ne surten d'aquelles sales....
mes que no pas amb les ales
los diables ne duriem,
i aixó que'ns portariem
bon grapat cap al infern
ahont no's coneix l'hivern.

¡Heu de seguí bé les modes!
sobre tot, vestits ben curts,
escotats i sense mànigues,
qu'aixó porta dugues gangues:
s'estalvia un pam de roba
(tan careta qu'ara's troba)
i's va fresquet a l'istiu.

Ja poden fer, doncs, l'ull viu:
i si per aquesta mania
vos pilla una pulmonia
milló: mes prompte vindreu
en el lloc dels sufriments
i allí ja os escalfareu
i hasta os petarán les dents.

A les dones ja granades,
també'ls haig d'aconsellá,
que ja poden murmurá
i retreures be les tares.

Si no teniu estisores
ja vos las endrassarem:
critiqueu, calumnieu,
retalleu a totes hores.

Mossegueu a tort i a dret,
no respecteu a ningú,
ni l'honra de cada hù;
i no deixeu res per vert.

D'enveja, tingueune forsa
no us passi ningú al devant,
¡enjagueulo al botavant
qui vulgui tacar la vostra!

No hi fa res que's baralleu
i us digueu mil disbarats:
així fareu mes pecats
i al infern alegrareu.

No's cuideu de la familia
si van a Missa o no hi van:
d'aquest modo ja anirán
seguint les corrents del dia.

Esteuse ben tranquiletes
sens pensá en Deu ni en els Sants;
deixeu passar així'ls anys
i aneu fen malifetes

I quant vos arribi l' hora
de morir, com tothom fa,
ja vos vindreu a cremar
i a cantar la cantimplora.

També haurem d'amonestá
als homes, petits i grans;
encar qu'aquestos truens
ja fan de mes bon pelá.

Els xicots, siguent ja joves
han de comensar a roncar;
no han de volguer escoltar
manaments, ni ordres noves.

No creguin mai a qui'ls mana:
no escoltin a qui'ls vol bé;
sino que sempre han de fer
lo que'ls hi dongui la gana.

Si de joves mal s'inclinen
i no volen Deu ni llei,

quant son grans, no hi ha remei
cap al infern s'encaminen.

Per aixó la joventut
busca sempre Satanás,
i si li tallen lo pas
ja's dona ell per perdut.

Jovenets que m'escolteu:
si voleu vindre amb nosaltres
heu de fer com aquells altres
que no volen creure a Deu.

Ara als homes ja sapats
los hi direm quatre coses,
que no'ls hi serán pas noves
perque'n fan molts de pecats.

Ans que tot, de paraulotes
digueune sempre de lletges,
¿Qué hi fa que's diguin heretges
al sentir aquestes cosotes?

Parlá brut es eloquent
i hasta es qui sab quant bonic,
ja'ns ho diu l'adagi antic:
“qui no crida no es valent”

Potser alguns escrupulosos
així vos moldrán los ossos:
sou al mon, mal educats
i al altre uns condempnats:

Pero valtros aneu fen
i comenseu en la terra
lo llenguatge de la guerra,
lo llenguatge del infern.

Treballeu tots els diumenges
com si fossiu rucs de carga,
que la vida es molt llarga
i sens treballá no menges.

I si voleu descansar
un dia o dos de junts,
ja jaureu tot lo dillums
pero'l diumenge, treballá.

¿Perqué Deu aixi ho voldria
que'l dumenge descansessiu
i altres dies treballlessiu?
¡Aixó sembla una mania!

Doncs ara jo vos predico
en nom de la llibertat:
les festes, treball pesat
i així a Deu deu un mico

Sereu rics ¡mala negada!
treballant festa i feiné:
pero si acás me ve bé
faré caure una pedregada:

I tot lo qu'estalvieu
veureu com en un moment
no mes en un santiamen
si jo puc, tot ho perdreu.

Després qu'hagiu recullit
les suós de tot un any,
aneu al joc amb afany
i jugueusso en una nit.

I la dona que gemegui,
i la familia que plori,
i l'home que sempre logri
no pagá res del que degui.

Així'l mon será Babel,
així no hi haurá mai pau,
així haurem trovat la clau
de fer guerra encesa al cel.

I després quant vingui'l dia
del gran judici final,

tothom anirá ahont cal;
cap al infern farem via

I allí naltros alegrets,
per tota l'eternitat
vos torrarem de bon grat
i estarem divertidets.

Si os agrada aquest pervindre,
podeu comensá des d'ara;
no cal qu'amagueu la cara,
allí tots hi podreu vindre:

pero si's portessiu bé,
i fossiu bons cristians;
jo ja me'n rento les mans:
no hi vindreu amb Llucifé.

He dit.

Cants d'angels

Deu ha escoltat benigne
ta pregaria piadosa
i sa bondat amorosa
vencerà al tirá maligne

Aixecat, Judit, com cal
vesten prompte al camp Assiri
i amb lo divinal auxili
dona mort al general.

Dormiu tranquiles, dormiu
no sufriu per la senyora
tornará triumfadora
portant l'enemic captiu.

Deu vetlla la seva vida
Ell guia tots els seus passos
i la lliurarà dels llassos
que l'enemic li prodiga.

Alentat, Judit alentat,
executa'l que Deu mana,
sa voluntat soberana
es que vencis la tormenta.

No temis, Judit, no temis,
arma ton braç amb valor
i ves a donar la mort
al traïdor cap dels assiris.